

آموزش خط پهلوی

(فارسی ساسانی)

فرهاد نیلوفری

۱۳۸۹

ادبیات پهلوی :

رساله‌ها و متن‌هایی که به زبان پهلوی در دست است بیشتر در سده های نخست اسلامی تدوین شده است. همه این آثار مبتنی بر روایات و سنت‌های دینی و ادبی و کتبی و شفاهی زرتشتیان در دوران ساسانی است.

این آثار را می‌توان از حیث موضوع به چند دسته تقسیم کرد: ۱. ترجمه کتاب اوستا همراه با تفسیر به زبان پهلوی (زند و پازند). زند همه اوستا که در دور ساسانی به شکل کامل وجود داشته است، امروزه در دست نیست. ۲. متون دینی فارسی میانه) رساله‌ها و کتاب‌هایی که بر اساس اوستا و ترجمه آن به زبان پهلوی (زند) در موضوعات گوناگون تألیف شده است، مانند دینکرد، بندهشن (به دو روایت هندی و ایرانی) گزیده‌های زادسپرم، آثار منوچهر شامل سه نامه و کتابی به نام دادستان دینی، نامه‌ها، دادستان دینی، روایات پهلوی، پرسش‌ها، و جرکرد دینی. ۳. متون فلسفی و کلامی، مانند شکندگمانیک و یچار یا (وزار) پس‌دانش کامگ، گجستگ ابالیس. ۴. کشف و شهود و پیشگویی (متن‌هایی که به شرح پیشگویی بویژه حوادث پایان جهان می‌پردازد)، مانند ارداویراف‌نامه، زند و همن یسن، پیشگویی‌های جاماسب، جاماسب‌نامه، یادگار جاماسبی، ظهور شاه بهرام ورجاوند. ۵. افسون و تعویذ، مانند نوشته‌هایی که در کتاب‌های پهلوی آمده و دربارهٔ تفأل، تعبیر خواب و افسون و طلسم است. ۶. اخلاقیات) اندرز و حکم) که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: اندرز آذرباد مهر اسپندان، اندرزهایی که در کتاب ششم دینکرد آمده، اندرز اوشنردانا، اندرز‌داناایان به مزدیستان، اندرز خسرو قبادان، اندرز پوریوتکشان، اندرز دستوران به بهدینان، اندرز بهزاد فرخ پیروز، خیم و خرد فرخ مرد، پنج خیم روحانیان؛ داروی خرسندی؛ خویشکاری ریدگان؛ رسالهٔ روزها؛ اندرز خوبی کنم به شما کودکان؛ اندرزنامه‌های کوچک؛ آرای دین به مزدیستان و دادستان مینوی خرد. ۷. رساله‌هایی در آیین کشورداری؛ اصل پهلوی آنها بر جای نمانده و فقط ترجمهٔ عربی و گاه فارسی آنها در دست است، این نوشته‌ها را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد: «عهود و وصایا» که فرمان‌های شاهان و وصیت‌نامه‌های سیاسی را دربرمی‌گیرد و وصایای سیاسی شاهان است به جانشینان خود و نیز شیوه‌های کشورداری مانند: عهد اردشیر؛ عهد اردشیر به پسرش شاپور؛ رسالهٔ اردشیر در آیین کشورداری عهد اردشیر و پسرش هرمز؛ عهد قباد؛ عهد انوشیروان؛ کارنامهٔ انوشیروان و شاهینی «نامه‌های سیاسی» نامه‌هایی از شاهان ساسانی که دربارهٔ سیاست و دستورالعمل‌های کشورداری است، مانند نامهٔ اردشیر، نامهٔ تنسر، نامه‌های انوشیروان، نامهٔ منسوب به خسرو پرویز در پاسخ شیرویه. ۸. خطبه‌های هنگام جلوس بر تخت، شامل گفته‌های شاهان ساسانی که هنگام جلوس بر تخت سلطنت ایراد می‌کردند. ۹. «توقیعات»؛ گفته‌های کوتاه حکمت‌آمیز که از

قول شاهان نقل شده است، مانند توقیع نرسی، توقیع بهرام گور، توقیع هرمزد پسر انوشیروان، توقیع خسرو پرویز، توقیع قباد پسر خسرو پرویز و توقیعات انوشیروان. ۱۰. آیین‌نامه‌ها؛ رساله‌هایی به زبان پهلوی درباره آداب جنگ، سرگرمی‌ها و رسوم درباری، آیین برگزاری جشن‌ها. ۱۱. تاج‌نامه (درباره آیین کشورداری و رسوم درباری) ۱۲. چیستان (از ادبیات اندرزی به شمار می‌رود) مانند رساله یوشت فریان و آخت. ۱۳. مناظره و مفاخره، مانند منظومه مفاخره‌آمیز در اثری به نام درخت آسوری ۱۴. تاریخ و جغرافیا تنها اثر تاریخی کارنامه اردشیر بابکان است و همچنین یک اثر جغرافیایی به نام شهرستان‌های ایران در دست است. ۱۵. حماسه؛ تنها متن موجود در این باره یادگار زیران نام دارد (این اثر درباره نبردهای ایرانیان با خیونان پس از گرویدن گشتاسب، شاه ایران، به آیین زردشتی است)؛ خدای‌نامه (اثر تاریخی بزرگ دوره ساسانی است که به نظر برخی محققان به صورت غیرمستقیم در شاهنامه مانده است)؛ داستان شروین دشتی، کتاب بهرام نرسی، کتاب بهرام چوبین، و کتاب انوشیروان از کتاب‌های تاریخی و رمان این دوره محسوب می‌شوند. ۱۶. فقه و حقوق، مانند شایست نه شایست، روایت امیداشووهیستان، روایات آذر فرنیغ فرخزادان، روایات فرنیغ سروش، مادیان هزار دادستان (مجموعه هزار فتوی)، پرسش‌های هیربد اسفندیار فرخ برزین، پیمان‌نامه زناشویی. ۱۷. رساله‌های کوتاه درباره تعلیم، مانند خسرو و ریدک، شگفتی‌ها و برجستگی‌های سیستان، گزارش شطرنج و وضع نرد، ماه فروردین روزخرداد، سورسختن، آیین‌نامه‌نویسی. ۱۸. داستان‌های منشور؛ در زمان انوشیروان بسیاری از افسانه‌ها به کتابت درآمد یا به زبان پهلوی ترجمه شد که برخی از مهم‌ترین آنها که در کتاب‌های اسلامی نام برده شده‌اند عبارت‌اند از هزار افسان، سندبادنامه، بلوهر و بوذاسف، کلیله و دمنه؛ طوطی‌نامه و اسکندرنامه از کتاب‌هایی به شمار می‌روند که اصل پهلوی آنها موجود بوده و اکنون نسخه‌های فارسی آنها در دست است. ۱۹. شعر؛ اشعار نسبتاً کمی به زبان پهلوی در دست است. سه منظومه کوتاه اندرزی به نام‌های اندرز دانایان (در رساله اندرز دانایان به مزدیسنان)، مدح خرد (در رساله خیم و خرد فرخ مرد)، وصف خرد (در رساله اندرز بهزاد فرخ پیروز) در دست است؛ قطعه شعری با مضمون دینی به نام «آمدن شاه بهرام ورجاوند» نیز در دست است، سرود آتشکده کرکوی (قطعه دینی دیگری که به خط فارسی نوشته شده است اما به لحاظ ساختار زبانی آن را شعر پهلوی محسوب می‌کنند). ۲۰. بلاغت؛ در نوشته‌های عربی به کتاب کاروند اشاره شده است. از کتاب‌های علمی به زبان پهلوی هم اکنون نوشته‌ای در دست نیست. اما ایرانیان بویژه از زمان شاپور اول ساسانی با علوم یونانی، هندی و بابلی آشنا بوده‌اند و در علوم گوناگون دست به ترجمه می‌زده‌اند. اطلاعاتی از برخی کتاب‌هایی که درباره علم نجوم بوده در دست است مانند «زیج شهریاران ورزیدک، تنگلوش یا تنگلوشا و کتاب اندرزگر. ۲۱. فرهنگ؛ دو فرهنگ به زبان پهلوی در دست است به نام‌های فرهنگ اویم‌ایوک (واژه‌نامه کوچک اوستایی با معادل‌های پهلوی) و فرهنگ پهلوی (فرهنگ املائی که برای دبیران و کاتبان دشوار بوده است، مانند هزوارش‌ها)

خط پهلوی کتابی دارای ۱۴ حرف است که از راست به چپ نوشته می‌شود:

خ x h د	گ-ک k g ی	آ-ا a-ā) د
ه h h د	ر-ل l r-ل)	ب b b ل
و/ر g g ی	م m m م	و/ر y y ی
ج j y و/ر	س s s و/ر	و w w ا
د d d و/ر	ف-پ p f-پ	ز z z ی
ر r r ا	ش š š و/ر	ز/چ z-č c م
ن n n ا	نها در هزوارشها E	ت-د t-d t م

† نشان دهنده آخر کلمه

****نکته: حروفی که با رنگ قرمز نوشته شده است برای حرف نویسی بکار می‌رود و در هزوارشها با حرف بزرگ نوشته می‌شود و حروف آبی رنگ در آوانویسی استفاده می‌شود.****

یکی از مشکلات یادگیری خط پهلوی استفاده از یک نشانه برای چند آوا مختلف است مثل: د-ی-گ که از یک نشانه استفاده می‌شود و در هنگام نوشتن متصل خواندن آن سخت‌تر نیز می‌شود که باید متن‌های زیادی برای سهولت در خواندن استفاده شود و تمرین زیادی نمایید. در جدول زیر طرز نوشتن حروف پهلوی به صورت متصل آورده شده است.

جدول نگارش حروف پهلوی به صورت متصل

برای آموزش خط پهلوی یادگیری کامل و تمرین جدول زیر ضروری است

پ	ق	ع	و	ا	ب	ت	ث	ج	چ	ح	خ	د	د	
پق	قع	عو	و ا	ا ب	ب ت	ت ث	ث ج	ج چ	چ ح	ح خ	خ د	د د	د د	د د
پو	قو	عو	وو	ا ب	ب ت	ت ث	ث ج	ج چ	چ ح	ح خ	خ د	د د	د د	د د
پا	قا	عا	وا	اب	با	تا	ثا	جا	چا	خا	دا	دا	دا	دا
پب	قب	عب	وب	اب	باب	تاب	ثاب	جاب	چاب	خاب	دب	دب	دب	دب
پت	قت	عت	وت	اب	باب	تات	ثات	جات	چات	خات	دت	دت	دت	دت
پث	قث	عث	و	اب	باب	تات	ثات	جات	چات	خات	دت	دت	دت	دت
پج	قج	عج	وج	اب	باب	تات	ثات	جات	چات	خات	دت	دت	دت	دت
پچ	قچ	عچ	وچ	اب	باب	تات	ثات	جات	چات	خات	دت	دت	دت	دت
پح	قح	عح	وح	اب	باب	تات	ثات	جات	چات	خات	دت	دت	دت	دت
پخ	قخ	عخ	وخ	اب	باب	تات	ثات	جات	چات	خات	دت	دت	دت	دت
پد	قد	عد	ود	اب	باب	تات	ثات	جات	چات	خات	دت	دت	دت	دت
پد	قد	عد	ود	اب	باب	تات	ثات	جات	چات	خات	دت	دت	دت	دت

هزوارش ها :

یکی از ویژگی‌های نگارشی زبان پهلوی و بیشتر زبانهای ایرانی میانه وجود هزوارش در آنهاست. هزوارشها کلمات آرامی الاصلی هستند که به خط پهلوی نوشته می‌شدند ولی معادل پهلوی آنها به تلفظ در می‌آمد. مثلاً حرف اضافه - از - بصورت پهلوی **𐭠𐭎** نوشته می‌شود و **MN** حرف نویسی می‌شود که نشان دهنده تلفظ **men** آرامی می‌باشد. و در هنگام خواندن **az** تلفظ می‌گردد.

علل وجود هزوارش در زبان پهلوی:

در زمان هخامنشیان مکاتبات دولتی به زبان و خط آرامی انجام می‌گرفت. بدین گونه که کاتبان آرامی زبان مراکز حکومتی مضمون نامه‌ها را که به زبان هر ناحیه به آنها شفاه گفته می‌شد، به آرامی ترجمه می‌کردند و می‌نوشتند و در مقصد نیز نامه‌ها را دبیران آرامی زبان همان ناحیه به زبان همان ناحیه بر می‌گرداندند پس از آن به تدریج از حدود قرن سوم قبل از میلاد که زبانهای ایرانی در نوشتن به کار گرفته شدند و این زبانها به خط آرامی و سپس به خطوط تحول یافته از آرامی همانند پهلوی نوشته شدند. حفظ سنت آرامی نویسی موجب شد که برخی از کلمات این زبان همچنان در نگارش بر جای بماند. اما همان گونه که روش دبیران آرامی زبان دوره هخامنشی در هنگام ترجمه نامه‌ها بود هرگز این کلمات به صورت اصلی خود تلفظ نمی‌شدند بلکه معادل ایرانی آنها در هر زبان به تلفظ در می‌آمد. بعدها که دبیران و کاتبان ایرانی تلفظ اصلی این هزوارش ها را نمی‌دانستند فقط شکل این کلمات را به خاطر می‌سپردند. و به صورت پهلوی تلفظ می‌کردند.

اکنون به برخی از هزوارش های پهلوی نگاه کنید :

معنی	آوانویسی	حرف نویسی	هزوارش
در-اندر	andar	BYN	𐬀𐬎𐬎
به	ō	OL	𐬀𐬎
بر	abar	QDM	𐬀𐬎𐬎𐬎
از	az	MN	𐬀𐬎𐬎
که	kē	MNW	𐬀𐬎𐬎𐬎
اگرچون - وقتیکه	ka	AMT	𐬀𐬎𐬎𐬎
که-کجا	kū	AYK	𐬀𐬎𐬎
و	ud	W	𐬀𐬎
به	pad	PWN	𐬀𐬎𐬎
کس	kas	AYŠ	𐬀𐬎𐬎𐬎
هر	har	KRA	𐬀𐬎𐬎
این	ēn	ZNE	𐬀𐬎𐬎
دست	dast	YDE	𐬀𐬎𐬎𐬎
آن	ān	ZK	𐬀𐬎𐬎
نه	nē	LA	𐬀𐬎𐬎
من	man	L	𐬀𐬎
تو	t ō	lk	𐬀𐬎𐬎
او	awē	OLE	𐬀𐬎𐬎
ما	amā	LNE	𐬀𐬎𐬎
شما	asmā	LKWM	𐬀𐬎𐬎𐬎
آنها	awē-šān	OLE-šan	𐬀𐬎𐬎𐬎

اعداد در زبان پهلوی

برای نگارش اعداد، نشانه‌های زیر به کار می‌رود :

ēk	1	—
dō	2	—
sē	3	— / —
čahār	4	—
panj	5	—
šaš	6	—
haft	7	—
hašt	8	—
nō(h)	9	—
dah	10	—
yāzdah	(= 10 + 1) 11	—
wīst	20	—
wīst ud ēk	21	—
sīh	(= 10 + 10) 30	—
sīh ud ēk	31	—
čehel	40	—
čehel ud ēk	41	—
panjāh	50	— / —
šast	60	—
haftād	70	— / —
haštād	80	—
nawad	90	—
ē sad / sad	100 و 1 × 100	— / —
dō sad	200 (2 × 100)	— / —
ē hazār / hazār	1000 و 1 × 1000	— / —
dō hazār	2000	—

به عبارت زیر توجه کنید.

𐬱𐬀𐬯𐬀𐬎𐬌 𐬰𐬆𐬭𐬀 𐬵 𐬵𐬆𐬯𐬀𐬎𐬌

PWN ŠM Y yzd' n

pad nām ī yazdān

نام یزدان

www.zbastani.blogfa.com

همان طور که مشاهده می‌کنید سطر اول حرف نویسی متن است که با توجه به اینکه ۳ کلمه نخست هزوارش می‌باشد با حروف بزرگ نوشته شده است و در آوانویسی بصورت پهلوی ترجمه شده است علامت خط تیره زیر کلمه **Z** بدین سبب است که در پهلوی گاهی اوقات بجای استفاده از حرف **ز** از حرف **ی** استفاده می‌شود این موضوع در برخی حروف دیگر مثل **ی** بجای **ب** نیز دیده می‌شود. (نکته: نوع حرف نویسی و آوا نویسی در این کتاب بر گرفته از روش مکنزی می‌باشد).

املائی تاریخی:

اگر به حرف نویسی و آوا نویسی کلمات پهلوی توجه کنید متوجه می‌شوید در برخی مواقع حرف نوشته شده در پهلوی به صورت دیگر آوا نویسی می‌شود مثل (wināh) به معنی گناه که املائی آن در پهلوی بصورت wnas می‌باشد. این امر به علت وجود املائی تاریخی است یعنی این کلمه در گذشته وناس بوده که تلفظ آن به ویناه تبدیل شده است ولی نوع نوشتن مانند گذشته است در فارسی نیز این چنین مواردی وجود دارد مانند کلمه خواهر که xwāhar نوشته می‌شود ولی xāhar خوانده می‌شود.

yasna33@yahoo.com

حرف نویسی و آوا نویسی چند واژه پهلوی

دوم dudigar dtykl	دوم	پس pas	AHL	سپد
سوم sidigar stykl	سوم	پارسا ahlaw	'hlwb'	سپدار
کدام kadām kt'm	کدام	اھریمن ahreman	'hlmn'	سپدگار
بزرگ mahist mhyst	بزرگ	اورمزد ohrmazd	'whrmzd'	سپدگار
اندیشنه menišn mynšn	اندیشنه	بردن burdan	bwlt'n'	سپدگار
پرسید pursid pwrst	پرسید	گفتن guftan	YMLLWN-tn	سپدگار
پاسخ passox pshw'	پاسخ	رسیدن rasidan	YHMTWN-tn	سپدگار
چگونه Čiyon Čygwn	چگونه	کند kuned	OBYDWN-yt	سپدگار
نیک weh šPYL	نیک	گناه wināh	wn's	سپدگار
بودن budan YHWN'-tn	بودن	زیان zy ān zyd'n'		سپدگار
خدا xwadāy hwt'y	خدا	دین den	dyn'	سپدگار

اکنون برای تمرین بند نخست متن پهلوی اندرز خسرو نوشیروان که آنرا حرف نویسی، آوانویسی و معنی نموده‌ام را در اختیار شما قرار می‌دهم.

𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎

[𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎]

- ۱- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۲- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۳- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۴- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۵- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۶- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۷- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۸- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۹- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۱۰- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۱۱- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۱۲- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۱۳- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۱۴- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎
- ۱۵- 𐬀𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎

حرف نویسی:

PWN ŠM Y yzd'n ytk nywk

['n d l c' Y hwslw' Y kw't'n']

1. 'ytw'n' YMLLWN d AYK 'nwšk lwb'n hwslw' Y kw't'n' BYN
2. HNA AMT pwlg's YHWN'd pyš MN ZK AMT y'n MN tn'
3. ywdt'k bwt PWN 'n d l c OL gyh'nyk'n gwpt AYK cygwn AMT
4. ZNE y'n MN tn' Y L ywdt'k byd ZNE t'ht Y L QDM
5. YAHSNNyt W PWN 'sp'nwl YBLWNyt W PWN 'sp'nwl BRA HNHTWN'yd
6. W PWN sl Y gyh'nyk'n w'ng OBYDWN-x AYK mltwm'n MN wn's
7. krtn' BRA p'hlycyd W PWN krpk wlcšnih twhš'k YHWN'yt
8. W CBW Y gytyk PWN hw'l YAHSNNyt' AMT ZNE ZK tn' AYT MNW
9. YTMAL BRA ZNE tn' bwt ZNE mltwm PWN 3 g'm nzdykti
10. bwt PWN KRA g's W zm'n 'hl'yih W CBW Y gytyk BRA
11. 'pzw't Y LZNE YWM b'hl Y lymn yh p'd KRA MNW YDE QMD
12. HNHTWN'yt ADYN-š PWN blšnwm BRA 'p'yt HLLWN'stn' 'ywp
13. PWN ycšn Y yzd'n OL hmpwrsyih Y wyh'n LA ŠBKWN'd YTMAL
14. Škwh Y hwt'yh p'd YDE OL AYš LA YHBWNd Y LZNE
15. YWM b'hl Y lymn yh p'd AYš YDE QDM LA HNHTWN'YT.

yasna33@yahoo.com

آوانویسی:

Pad nām ī yazdān jadag ī nēk

[handarz ī husraw ī kawādān]

- 1-ēdōn gōwēnd kū anōšag ruwān husraw ī kawādān andar
- 2-ēd ka purrgāh būd pēš az ān ka gyān az tan
- 3-judāg būd pad handarz ō gēhānīgān guft kū čiyōn ka
- 4-ēn gyān az tan ī man judāg bid ēn taxt ī man abar
- 5-dārēd ud pad aspānūr barēd ud pad aspānūr be nihēd
- 6-ud pad sar ī gēhānīgān wāng kunēd kū mardōmān az wināh
- 7-kardan be pahrēzēd ud pad kirbag warzišnīh tuxšāg bawēd
- 8-ud xīr gētīg pad xwār dārēd kū ēn ān tan ast kē
- 9-dīg be ēn tan būd ēn mardōm pad sē gām nazdīktar
- 10-būd pad har gāh ud zamān ahlāyīh ud xīr ī gētīg be
- 11-abzūd ī im rōz bahr ī rēmanīh rāy har kē dast abar
- 12-nihēd ēg-iš pad baršnūm be abāyēd šustan ayāb
- 13-pad yazišn ī yazdān ō ham pursagīh ī wehān nē hilēnd ud dīg
- 14-škōh ī xwadāyīh rāy dast ō kas nē dād ī im
- 15-rōz bahr ī rēmanīh rāy kas dast abar nē nihēd

ترجمه فارسی:

به نام یزدان نیک سرشت

اندرز خسرو قبادان

۱- چنین گویند که انوشه روان خسرو قبادان (خسرو پسر قباد) هنگامی که در حال مرگ بود پیش از آنکه جان از تن جدا شود به اندرز به گیهانیان (مردم جهان) گفت که زمانی که این جان از تن من جدا شد این تخت مرا بردارید و به آرامگاه ببرید و به آرامگاه بگذارید و در حضور گیهانیان بانگ زنید که ای مردم از گناه کردن به پرهیزید و به کار ثواب کوشا باشید و امور دنیوی را خوار دارید زیرا این آن تن است که تا دیروز که به جز این تن بود (هنوز مرده و بی جان نشده بود) به مردم از سه گام نزدیک تر بود (بر همه امور مردم چیره بود) و همه گاه و همه زمان پارسا و به امور دنیوی بی افزود و اکنون به خاطر نجاست هر کس دست (بر آن) بزند آنگاه باید او را در برشوم تطهیر نمایند (باید در مراسم تطهیر مخصوص زرتشتیان پاکیزه شود) و به نیایش یزدان و معاشرت با نیکان نگذارند و تا دیروز به سبب شکوه فرمانروایی دست به کسی نداد که امروز به سبب نجاست کسی دست بر او نمی گذارد.

تهیه و تنظیم

فرهاد نیلوفری

89/6/20

www.zbastani.blogfa.com

معرفی چند کتاب مفید برای یادگیری زبان پهلوی که از آن‌ها در این کتاب سود برده شده است:

۱- زبان پهلوی ادبیات و دستور آن ژاله آموزگار انتشارات معین

۲- فرهنگ کوچک زبان پهلوی دیوید مکنزی انتشارات پژوهشگاه

۳- راهنمای زبانهای باستانی ایران دکتر ابوالقاسمی انتشارات سمت ۲ جلدی

۴- متن‌های پهلوی جاماسب آسانا ترجمه سعید عریان انتشارات سازمان میراث فرهنگی

yasna33@yahoo.com